

Heer Burgemeester van de gemeente Leopoldsburg
Schepenen
Vertegenwoordigers van de Militaire Overheid
Heer Algemeen Directeur,
Heer Voorzitter,
Geachte familieleden van de gewezen politieke gevangenen,
Nos amis francophones du Region de la Wallonie et de Bruxelles,

Dames en Heren
Beste leerlingen

Het is vandaag 30 september 2016. 100 jaar geleden ging WOI zijn 3de jaar in. De industriële slachtpartij op grote schaal ging zonder pauze gewoon verder. Machinegeweren, gifgas, vliegtuigen en tanks bleven nuttige attributen hiervoor. Bij de Slag aan de Somme verloren de Britten 60.000 man aan doden, gewonden en vermisten... en dit alleen al op de 1ste dag.

Na 4 jaar eindigde WOI met de wapenstilstand van 11 november 1918.

Zoals geweten, brak in 1939, ondanks allerlei initiatieven na den ‘Groote oorlog’ opnieuw een wereldoorlog uit.

Ons land wordt op 10 mei 1940 aangevallen door Nazi Duitsland. Voor de 2de keer wordt België – zonder het zelf te willen – meegesleurd in een wereldoorlog.

De gemeente Leopoldsburg herdenkt elk jaar op 8 mei het einde van deze Tweede Wereldoorlog.

We zijn opnieuw met zijn allen samen - om meer dan 70 jaar na datum - de slachtoffers te herdenken die hier aan de Treurgracht het leven lieten.

Het einde van Wereldoorlog II is voor Leopoldsburg bijna een feit in september 1944. De Duitse troepen beginnen zich terug te trekken. Geallieerde troepen rukken op en o.a. de Brigade Piron maakt zich verdienstelijk in het bevrijden van deze streek.

In het voormalige cavaleriekamp in Het Kamp van Beverlo zitten een 1000-tal politieke gevangenen. Op 4 september droegen de Duitsers deze gevangenen over aan de Belgische Rijkswacht, het Rode Kruis en de politie- en brandweerdiensten. Deze mensen werden onmiddellijk vrijgelaten.

Vanuit Antwerpen op de terugweg, horen op 6 september op het kruispunt Quatre Bras, hier vlakbij, enkele Duitse soldaten en een groep Vlaamse SS-ers van de divisie Langemarck, dat er in de brasserie Leopold, een deel van de vrijgelatenen verbleven. Deze gewezen politieke gevangenen, kregen er een maaltijd. Een groep van ex-gevangenen wordt bijeen gedreven door deze soldaten.

Zij worden door hen hier naartoe gebracht, de Slachtersbeek, en deze onschuldige burgers worden hier geëxecuteerd... 22 mensen verliezen hun leven... in een daad van “zinloos geweld”.

De brigade Piron bevrijdt op 11 september 1944 om 14u20 Leopoldsburg...

We zijn nu meer dan 70 jaar later en op tal van plaatsen in de wereld, worden nog steeds oorlogen uitgevochten. Onder de talrijke slachtoffers vallen maar al te vaak onschuldige burgers, waaronder vele kinderen...

Vandaag staan we hier dus opnieuw op deze plek om de mensen te herdenken die hier hun leven lieten.

Wij vertellen onze leerlingen elk jaar wat er in september 1944 hier aan de Treurgracht plaatsvond.

Sinds we het peterschap over dit monument van de gemeente en van de Nationale Confederatie van Politieke Gevangenen en Rechthebbenden van België, kregen toegewezen, ontvangt onze school al jaren in september, tientallen mensen uit heel het land.

Leerlingen van onze school, vertegenwoordigers van vaderlandslievende verenigingen, alsook familieleden van slachtoffers, leggen hier bloemen neer op deze plaats waar onschuldige mensen werden vermoord.

In de hoop dat oorlog en verdrukking hier niet opnieuw een kans krijgen, in de hoop dat vrijheid, geluk en verdraagzaamheid het halen, boven onderdrukking en onrechtvaardigheid staan we elk jaar stil bij dat wat er hier in september 1944 is gebeurd. Meer dan ooit moeten we waakzaam blijven. Persvrijheid, het recht op een eigen individuele mening, een andere geaardheid... Het zijn allemaal zaken die onder druk komen te staan in steeds meer en meer landen. Onder het mom van het beschermen van de democratie, wordt plots iedereen die het niet eens is met de machthebbers... een terrorist.

Aan dit symbool tegen zinloos geweld, staan wij hier dus vandaag opnieuw, in de hoop dat ons land gespaard mag blijven van dergelijke zaken die voor mensen die in België leven soms niet meer te bevatten zijn.

Moge onze kinderen waakzaam blijven, met in het achterhoofd wat er zich hier op 6 september 1944 afspeelde en dat dit monument ook morgen nog de boodschap van vrede, van vrijheid, van verdraagzaamheid en van democratie zal uitdragen.

Ik dank u.

Johan Schepkens
leraar Middenschool Atheneum Leopoldsburg
vrijdag 30 september 2016